

Tilsyn på Mammen Fri i skoleåret 2018/19

Skolekode. 761016

Som bekendt skal tilsynsrapporten laves digitalt på en tilsynsportal, som ministeriet har oprettet. Her er det først muligt at lave den helt færdig fra primo maj til ultimo juni, på grund af den enkelte skoles indberetning af deres årsregnskab inden 1. maj.

Tilsynsrapporten har nu mere karakter af afkrydsning med få kommentarer, så for at give jer forældre et mere nuanceret indtryk, får I også en mere "poetisk version".

Som tilsynsførende på Mammen Fri er min opgave at føre tilsyn med:

elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik, engelsk

at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

at vurdere om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse

at undervisningssproget er dansk

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed samt undervisningen generelt, og ikke den enkelte elevs standpunkt.

Jeg har i skoleåret 2018/2019 fulgt undervisningen d. 23. oktober og 15. november 2018. Fra både skolens hjemmeside, nyhedsbreve og samtaler med skolens leder og lærere, har jeg fået de oplysninger, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn. Jeg har desuden fulgt med i skolens liv på skolens facebook.

Et af de emnerne vi talte meget om, var tankerne omkring 9. klasse og den process, der var sat i gang. Vi vendte fordele og ulemper ved afgangsprøver på en friskole og hvad det betyder for tilrettelæggelsen af undervisningen fra 7. og 8. klasse fremover.

Aksesamarbejdet mellem flere omkringliggende friskoler fungerer stadig rigtig godt. Både elever og lærere er meget glade for det. En fælles idrætsdag er en af tingene skolerne er fælles om. Det betød at 7. g 8. klasse under et af mine besøg var i fuld sving med at planlægge en idrætsdag.

Jeg har under mine besøg været rundt i så mange klasser og fag som muligt, for at kunne få et samlet billede af såvel de boglige som praktisk musiske fag. Men det er også dejligt at se, hvordan fællesarealerne bliver brugt til udstilling af de mange emner, som de

forskellige klasser er omkring i undervisningen. F.eks havde 5. og 6. klasse arbejdet med billedanalyse og som en del af forløbet lavet tanke og talebobler til *Udvandrere på Larsens Plads*, et maleri af Edvard Petersen fra 1890. Der var flere af ting, som stod i boblerne, der var tankevækkende.

3. og 4. klasse havde arbejdet med emnet : Edderkopper, hvor en af opgaverne var at lave plancher. De var udstillet, så vi alle kunne se både hvepse-, spytte-, og springedderkopper i stor stil.

Begge dage deltog jeg i morgensang, hvor der var en god stemning og sangglade elever. Valget af sange viser tydeligt, at eleverne bliver præsenteret for den danske sangskats mangfoldighed. Til en af morgensangene var der klapsalver til de to bedste løbere i henholdsvis pige og drengerækken fra motionsugen.

Morgenidræt, som har eksisteret i rigtig mange år, foregik både i salen, gymnastiksalen og ude i det fri. Under mit første besøg var bh.kl. og 1. i salen, hvor de fik en introduktion til basket. De skulle i små hold øve sig i at dribble og undgå at bolden blev snuppet af en modstander. Selvom det var svært blev der gået til den. 2. Klasse var ude og havde forskellige opvarmingsøvelser inden selve basketkampen blev sat i gang. På græsplanen var der rugby. Et spil der i den grad kræver god tone og respekt for hinanden, hvis ikke det skal blive for voldsomt. Under mit andet besøg var det håndbold og stikbold, der blev spillet.

I børnehaveklassen hørte jeg historien om slangen Susi, så bogstavet S kunne flytte ind på kaptajn Karlsens skib. Slangen Susi fik mange gaver, så der blev fundet mange ting med S. - sol, stol og skildpadder. På væggene hang de flotteste solsikkebilleder alle inspireret af Van Goghs "Solsikke". Det er dejligt at se, at tingene bliver udstillet. Det betyder meget for den enkelte elev og gør også at man lige gør sig lidt mere umage.

Da jeg i november besøgte bh.kl. igen var det ørnen Øster, der skulle flytte ind på skibet og lokalet fra fyldt med fantastiske elefanter lavet af gips på rengøringshandsker. Kan I se det for jer?

Senere på dagen var jeg med i musik hos bh.kl, hvor vi sang Shubiduas "Jeg har en hund med fire poter". "Jeg kom til Albama" - som vi alle bedst kender på omkvædet "Åh Susanne, vil du gifte dig med mig" - fik klassen ret hurtigt lært - tanken var at de skulle danse den senere.

Jeg har været med i dansktimerne i følgende klasser:

I 1. klasse blev der læst op i "Søren og Mette" efter tur. Det var tydeligt, at eleverne havde styr på forskellige læsestrategier, når der dukkede lidt svære ord op. De var gode til at bruge billederne, stave ordet eller sige lydene, så de kunne læse ordet, hvis de var usikre.

I 2. klasse blev bogsystemet "Den første læsning" bind 2 brugt og her var temaet i læsebogen: Bor her et spøgelse? Der blev læst op af kapitlet "Med bil til Udby", og bagefter arbejdede man med de tilhørende opgaver til teksten. Den ene af opgaverne gik ud på at skrive alle de bynavne man kendte. Her var det godt at bruge en af verdens bedste bøger til hjælp. Nemlig et atlas, for at få lidt større byer end Mammen med på listen.

I 3. og 4. klasse var elevernes omdrejningspunkt under et af besøgene til gengæld Mammen, set ud fra et historisk perspektiv. Den smukke Mammen Økse fra vikingetiden fortæller jo, at der har boet mennesker her i området meget længe, så der var mange emner og årstal eleverne kunne fordybe sig i på lokalhistorisk arkiv.

På væggen i klasselokalet hang der elevproducerede tekster om intro-turen til Hald naturskole i august. Der var mange fine skildringer af turen. Ordet pandekager gik igen flere steder, så mon ikke der blev spist pandekager på den tur?

5. og 6. klasse var i gang på Gyldendals It-portal med fantastiske fortællinger, hvor flere forskellige tekster blev læst og analyseret.

I bogsystemet Fandango, som også findes web-baseret, fordybede 7. og 8. klasse sig i novellen "Stjernestøv". Efter analysen af novellen var opgaven at skrive videre på novellen. Hvad sker der bagefter og hvilke tanker gør hovedpersonen sig. Der blev talt en del om mareridt efter grove handlinger, som inspiration til den skriftlige opgave.

I matematik i 2. klasse var emnet regnehistorie og overslag. Eleverne blev spurgt om, hvorfor det er en god idé med regnehistorier og overslag. Det krævede indledningsvis lige lidt begrebsafklaring før svaret faldt. For hvad er et overslag? Et betræk til barnevognen? Eller et spring i gymnastik? Overslagsregning er godt, når man hurtigt skal danne sig et overblik over facit. Ganske praktisk at kunne, blev klassen enige om, når man køber slik og sodavand hos købmanden.

Her er et eksempel på en regnehistorie, som altid er baseret på de fire regningsarter.

"Ella finder 12 svampe ved åen og 12 ved søen. Hvor mange har hun nu."

Stykket regnes ud, derefter forklares det, hvordan man er kommet frem til resultatet. Fejl var meget velkomne, for det er også en lærerig måde at tale om matematik på.

I 5. klasse var der fokus på sammenhængen mellem plus og gange. Her blev der også brugt regnehistorier til at tydeliggøre sammenhængen mellem de to regningsarter.

6. Klasse var i fuld sving med få styr på at løse ligninger og kunsten at huske mellemregningerne. Det sidste voldte kvaler, for det var nemmest bare at skrive facit.

Emnet i 7. og 8. klasse var arealer og brugen af formler til beregning af arealet i de forskellige geometriske figurer. Opgaverne blev løst på regneark

Jeg fulgte engelskundervisningen i 3. klasse, hvor der blev arbejdet med Animals på Gyldendals Engelske fagportal til indskolingen. Omdrejningspunktet var "Farm animals" og eleverne skulle producere små fagbøger ud fra de faktaoplysninger, som de fandt på portalen. Gyldendals røde ordbog blev introduceret, som et godt hjælpemiddel i engelskundervisningen i det hele taget. En god måde at få indarbejdet gode arbejdsvaner i sprogundervisningen ret tidligt.

7. og 8. klasse havde dagen før i tysktimen fået mulighed for at færdiggøre en skriftlig opgave på engelsk. Det betød at jeg var med i tysk under begge mine besøg. 1 gang fordybte eleverne sig i opgaver, som hørte til filmen Almanya, som er det tyrkiske ord for Tyskland. Filmen handler om 3 generationer i familien Yilmaz, der har rødder i Tyrkiet og flyttede til Tyskland i 1960'erne. Et af filmens store spørgsmål er, i hvilket land og i hvilken kultur de forskellige familiemedlemmer føler, at de hører hjemme. En af opgaverne var at finde gloser, så eleverne fælles kunne tale om filmen - på tysk.

Under mit andet besøg var klassen i gang med emnet musik på Gyldendals tysk fagportal. Temaet var klassisk musik, som eleverne både lyttede til, læste selv og til sidst oversatte parvis. I slutningen af timen blev der tid til at se nærmere på den tyske grammatik, hvor eleverne indledningsvis skulle forklare forskellen på regelmæssige og uregelmæssige udsagnsord.

5. og 6. klasse havde under mit første besøg travlt med at præsentere sig selv; navn, alder, fødselsdag, og hvor de bor. Under mit besøg senere var emnet "Geburtstag", hvor eleverne i grupper af 3 gik rundt og sagde små tyske sætninger til hinanden. Sætningerne var forinden blevet gennemgået på tavlen, så alle var fortrolige med det de skulle sige. Bagefter gik eleverne i dybden med fødselsdagssangteksten og i den forbindelse blev der givet gode råd, hvis man synes teksten var for svær at oversætte. Man skulle tænke som en tekst-detektiv og finde det vigtige i sætningen. Så var det nemmere til sidst at få den rigtige danske ordstilling.

Jeg havde mulighed for at overvære musiktimen i 2. klasse. Indledningsvis en samtale om 9. april, da tyskerne kom til Danmark. Der kom mange spørgsmål om, hvorfor tyskerne lige kom til Danmark. Danmarkskortet blev trukket ned og næsten af sig selv kom forklaringen på, at Danmark var en god base for tyskerne, når man så kyststrækningen. I løbet af kort tid blev der talt om modstandsgrupper, som blandt andet sprængte togbaner i luften. Men der var også en gruppe i Ålborg, som holdt fast i at synge danske sange og danse - og inden vi så os om, blev der talt om morgensang på Mammen Fri og hvorfor vi synger i fællesskab.

Alt dette var optakt til den årlige "Syng dansk dag" i uge 44. En af de sange der skulle læres i den anledning var "Der er noget galt i Danmark, Dybøl møller maler helt af H..... til. Og så blev Danmarkskortet igen interessant, for hvor lå Dybøl Mølle henne?

Til sidst kan jeg nævne, at jeg også lige kom omkring krea og musikundervisningen i valgfagsblokken for 3.-6.klasse.

Min vurdering af fagligt indhold og arbejdsformer.

Jeg har i alle klasser i de boglige såvel som de praktisk- musiske fag oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til, at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Den enkelte undervisningstime er præget af den enkelte lærers personlighed. Der er alligevel en klar fælles holdning og ensartethed i opbygningen af undervisningen. Dette er med til at give sammenhæng i en travl hverdag. Undervisningen i de kreative fag har stor betydning for børns almene udvikling og indlæring og er med til at udvikle evner, der også har værdi i andre fag. Mammen Fri signalerer i ord og handling vægtning af de praktisk-musiske fag. Fagene understøtter indlæringen i de boglige fag, men er også som selvstændige fag med til at udvikle børnene til hele mennesker. Morgensang, fortælling og den årlige musical er netop et godt eksempel på, hvordan de boglige og praktisk-musiske fag smelter sammen til en højere enhed.

Læringsmiljø.

I klasserne er der et godt læringsmiljø. Rollefordelingen mellem lærer og elever er klar. Eleverne møder tydelige voksne, som har store forventninger til det enkeltes barn adfærd, omgangstone og respekt for både kammerater og voksne. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen. Det handler om at søge viden og gøre sit bedste. Jeg har bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringerne til de hurtige og kvikke.

Det psykiske miljø.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Mammen Fri vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed men også den enkelte elevs trivsel

Det fysiske miljø.

Mammen Fri er en veludstyret skole med gode fysiske faciliteter. Der er store klasselokaler, en dejlig fællessal til morgensang og fællesmøder. Der er interaktive tavler og bærbare computere, som eleverne bruger flittigt i undervisningen. Det er min vurdering, at der er en velfungerende forsyning af digitale læremidler, og at disse er med

til at udvikle nye måder at lære på. Alle elever bliver fortrolige med og får en naturlig brug af de digitale medier, som igen smitter af på undervisningen.

Øvrige tilsynsaktiviteter

I mine samtaler med skolens leder og lærere har vi i år bl.a. drøftet:

- skolens daglige virke, undervisningsplaner og undervisningsmateriale
- sammenhængen mellem bla. morgensang, fortælling, udendørs bevægelsesaktiviteter og skolens værdigrundlag.
- skolens forberedelse af eleverne til "frihed og folkestyre"
- Elevråd
- Donationer

Samlet vurdering.

Jeg har i år under mine besøg på Mammen Fri mødt et fagligt kompetent og engageret personale, der leverede veltilrettelagt undervisning. Jeg har oplevet et velfungerende skolemiljø, hvor der tages hånd om den enkelte. Skolens undervisning bygger på en positiv forventning til den enkelte og ruster eleverne på bedste vis til at klare livet – også uden for skolen.

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse.

at skolens undervisningssprog er dansk

Vium, den 30. marts 2019

Henriette Mønsted